

กิจกรรมเสริมสร้าง/ส่งเสริมจริยธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ในวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๗ นางศิริลักษณ์ พันธุ์บ้านแหลม นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า พร้อมด้วยฝ่ายบริหาร พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า ดำเนินการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า ณ อาคารอเนกประสงค์หลังคาโค้ง ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า โดยพระมหาเศวตพร ฐานวโร วัดใต้บ้านบ่อ ตำบลบ้านบ่อ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

โดยมีเนื้อหาการบรรยาย ดังนี้

ณ โอกาสนี้ขอแสดงธรรมเพื่อประดับสติปัญญา เพิ่มบารมี เพิ่มกุศล แก่พุทธศาสนิกชน เนื่องด้วยวันนี้องค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า จัดให้มีการดำเนินการจัดกิจกรรม ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่พนักงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า โดยเทศนา บรรยายธรรม ในหัวข้อ จริยธรรมกับหลักธรรมาภิบาล โดยการนำของนางศิริลักษณ์ พันธุ์บ้านแหลม นายองค์การบริหารส่วนตำบลบางกระเจ้า การฟังเทศ ฟังธรรม จะได้คติเตือนใจ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในการบริหารงานในองค์กรขนาดใหญ่ การบริหารงานต้องมีธรรม ต้องมีจิตวิทยาในการบริหารงาน ต้องมีที่ปรึกษา ปัจจุบันมีการจัดให้มีการบรรยายธรรมในทุก ๆ หน่วยงาน เพื่อให้คติเตือนใจ ให้ความรู้แก่ข้าราชการ พนักงาน และมีการส่งเสริมให้มีการแสดงธรรมในวันสำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันเข้าพรรษา ออกพรรษา

การทำงานร่วมกันเป็นจำนวนมาก เราต้องมีคุณธรรมและจริยธรรม ในการบริหารงาน ในการทำงาน โดยปกติเรารู้จักศีล ๕ กันอยู่แล้ว มีศีลแล้วจะต้องมีธรรม ธรรม ๕ ประการ ถ้าเรามีศีล ๕ แล้ว และมีธรรม ๕ ประการ เราจะมีความสุขความเจริญมาก

ธรรม ๕ ประการ หรือ เบญจธรรม หรือ ธรรม ๕ ข้อ ประกอบด้วย

๑. เมตตากรุณา คือ ความรัก ความปรารถนาดี ความเมตตาคือความรักใคร่ การปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข ความกรุณา คือ ความปรารถนาอยากให้เค้าพ้นทุกข์ เมื่อรวมกันแล้ว เมตตากรุณา คือ สิ่งที่ปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุข และพ้นทุกข์ เพราะฉะนั้นความเมตตากรุณาจึงมีคุณนานับประการ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้ตรัสไว้ว่า ความเมตตา เมตตาธรรมค้ำจุนโลก (เรื่องเล่าใบรับรองความเป็นคน เหตุการณ์เกิดขึ้น ณ ตำบลสารของรถไฟขบวนหนึ่งในต่างประเทศ มีชายชราคนหนึ่งโดยสารมา มีพนักงานหญิงมาเก็บตั๋ว และเห็นว่าตัวของชายชราเป็นเด็กซึ่งมีราคาเท่ากับตัวคนพิการ พนักงานหญิงจึงถามว่า “ลุงพิการหรือเปล่า” ลุงจึงค่อย ๆ ถอดรองเท้า ลุงเท้าให้ดู ปรากฏว่าฝ่าเท้าของเคามีเพียงครึ่งเดียว พนักงานจึงได้ถามลุงพิการว่า “ลุงมีหนังสือรับรอง หรือบัตรคนพิการ ที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐหรือไม่” ลุงได้บอกไปว่า “ลุงไม่มีเนื่องจากลุงทำงานในบริษัทเอกชน เมื่อเกิดอุบัติเหตุเจ้าของโรงงานไม่ได้ดูแล ลุงจึงไม่ได้เข้ารักษาในระบบ จึงไม่มีบัตรคนพิการ” พนักงานหญิงไม่ยอมอ้างว่าเป็นระเบียบของการรถไฟ คุณลุงจะต้องมีบัตรคนพิการมายืนยัน จึงจะตีตั๋วบัตรโดยสารของคนพิการ ซึ่งมีราคาเดียวกับตัวเด็ก ลุงบอกว่า “ลุงไม่มีแต่ขอโดยสารในตัวเด็กกลับไปบ้านซึ่งอยู่ยังจุดหมายปลายทางอีกห่างไกล” ต่อมาผู้จัดการรถไฟได้เดินมาแล้วได้ถามความเป็นมา ผู้จัดการจึงบอกว่า “ตามระเบียบของการรถไฟแล้ว คุณลุงต้องมีบัตรคนพิการ จึงจะตีตั๋วราคาเด็กได้” คุณลุงจึงบอกว่า “ได้โปรดให้ลุงใช้ตัวเด็กโดยสารรถไฟไปถึงยังจุดหมายด้วย เงินที่ตีตั๋วเด็กมากก็เป็นเงิน ที่เพื่อน ๆ ที่ทำงาน ที่โรงงาน ได้บริจาคให้มา หากต้องตีตั๋วผู้ใหญ่ลุงมีเงินไม่เพียงพอ” ผู้จัดการรถไฟก็ไม่ยอมบอกให้ลุงต้องตีตั๋วรถไฟผู้ใหญ่ซึ่งจะเพิ่มเงินอีกหลายร้อย ถ้าลุงไม่ตีตั๋วผู้ใหญ่ หรือไม่มีบัตรคนพิการลุงจะต้องลงจากรถไฟสถานีหน้านี้ คุณลุงจึงบอกว่า “ได้โปรดเอေးให้ลุงไปถึงจุดหมายปลายทาง” ขณะนั้นมีชายวัยกลางคนคนหนึ่ง ได้ถามผู้จัดการรถไฟว่า “คุณเป็นผู้ชายหรือเปล่า” ผู้จัดการรถไฟบอกว่า “ใช่ผมเป็นผู้ชาย” ชายวัยกลางคนถามกลับไปว่า “คุณมีบัตรรับรองความเป็นผู้ชายหรือเปล่า” ผู้จัดการรถไฟโมโหแล้วหันไปมองชายวัยกลางคน แล้วบอกว่า “ผมเป็นผู้ชายแต่ไม่มีหรือบัตรรับรองความเป็นผู้ชาย” พนักงานหญิงได้เถียงขึ้นมาทันทีว่า “ดิฉันรับรองได้ว่าผู้จัดการฯ เป็นผู้ชายทั้งแท้” ชายวัยกลางคนจึงได้บอกกับพนักงานหญิงว่า “คุณไม่ใช่คน” พนักงานหญิงเถียงว่า “ทำไมมาว่าฉันไม่ใช่คน” ชายวัยกลางคนจึงบอกว่า “ถ้าคุณเป็นคนคุณมีบัตรรับรองการ

/เป็นคนหรือเปล่า ...

เป็นคนหรือเปล่า” พนักงานหญิงโกรธ และโมโหมาก และชายวัยกลางคนได้พูดว่า “คนเราเป็นมนุษย์ด้วยกัน ควรมีความเมตตา กรุณา ลุงคนนี้เป็นคนพิการจริง ถึงเค้าจะไม่มีบัตรรับรองความพิการ แต่เค้าพิการจริง เห็นได้ชัดว่าฝ่าเท้ามีเพียงครึ่งเดียว ก็ได้โปรดให้เค้าโดยสารรถไฟไปถึงจุดหมายปลายทางตามที่เค้าต้องการเถอะ” เมื่อชายกลางคนพูดเช่นนั้น ผู้จัดการและพนักงานหญิงก็หลีกเลี่ยงไป ปล่อยให้ลุงเดินทางไปถึงจุดหมายปลายทาง เมื่อถึงจุดหมายปลายทางแล้วชายวัยกลางคนได้มอบเงินให้กับคุณลุง คุณลุงไม่ต้องการรับไว้ แต่ชายวัยกลางคนก็ยืนยันที่จะมอบเงินให้ เพื่อจะได้เป็นค่าใช้จ่ายแก่คุณลุงคนพิการ เรื่องเล่าเรื่องนี้ชี้ให้เห็นว่ามนุษย์มีความต่างจากสัตว์ทุกชนิดเนื่องจากมนุษย์มีความเมตตา กรุณา อยู่ที่จิตใจ เมื่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ตกระกำ ลำบาก มนุษย์ที่เป็นมนุษย์จริง ๆ ก็จะช่วยมือเข้าไปช่วยเหลือ หากจะได้แค่เพียงพูด ปลอบประโลมใจ หรือ อาจจะช่วยด้วยปัจจัยเล็ก ๆ น้อย ๆ เท่าที่จะช่วยได้ มันเป็นความเมตตาของสังคม เป็นพื้นฐานของประเทศ

๒. สัมมาอาชีวะ คือ การประกอบสัมมาอาชีวะ การประกอบอาชีพที่ชอบที่สุจริต คนเราถ้าประกอบอาชีพที่สุจริต เช่น ค้ายาเสพติด คำสิ่งผิดกฎหมาย ก็จะต้องโดนดำเนินคดี แต่ถ้าเราประกอบอาชีพสุจริต เราก็จะมีความสุขความเจริญ ดังมี เรื่องเล่าของอดีตประธานาธิบดีอับราฮัม ลินคอล์น ผู้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีคนที่ ๑๖ ของสหรัฐอเมริกา เมื่อครั้งเป็นเสมียนอยู่ร้านสะดวกซื้อ เค้าทำบัญชีรายรับรายจ่ายของร้านทุกวันหลังจากปิดร้าน มีอยู่วันหนึ่งเค้าทำบัญชีรายรับรายจ่ายเสร็จแล้วเงินยังเหลือเกินมา ๖ เซ็นต์ เค้าต้องหาที่มาของเงินว่ามาจากไหน เค้าก็นึกขึ้นได้ว่าก่อนที่จะปิดร้านมีหญิงชราคนหนึ่งเดินทางมาซื้อของ แล้วเค้าทอนเงินให้ ๖ เซ็นต์ แต่หญิงชราไม่ได้หยิบเงินทอนไป เค้าวางไว้หน้าเคาน์เตอร์ เงินที่เกินมา ๖ เซ็นต์เป็นเงินของหญิงชรา อับราฮัม ลินคอล์น ต้องเดินทางจากร้านสะดวกซื้อเป็นระยะทาง ๘ กิโลเมตร ไปบ้านหญิงชราเพื่อนำเงิน ๖ เซ็นต์ ไปคืนให้กับหญิงชราคนนั้น ด้วยความสุจริตเค้าถึงปิดบัญชีได้ เมื่อคืนเงินให้หญิงชราเค้าถึงได้กลับมาร้าน เพราะฉะนั้นด้วยความสุจริตต่อมาเค้าจึงได้เป็นประธานาธิบดี คนที่ ๑๖ ของสหรัฐอเมริกา ชายผู้ปรากฏอยู่บนธนบัตรราคา ๕ ดอลลาร์สหรัฐ และเหรียญราคา ๑ เซ็นต์ ผู้มีแนวคิดที่ต่อต้านการค้าทาส และปลดปล่อยความเป็นทาส เลิกทาสของสหรัฐอเมริกา

๓. กามสังวร คือ การสำรวมในกาม หรือศีล ๕ ข้อที่ ๓ ธรรมข้อนี้ ตามที่ได้เห็นออกข้างกันอยู่เป็นประจำ บางคนไม่สำรวมในกาม ทำให้บางคนมีโลก ๒ ใบบ้าง ๓ ใบบ้าง ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน ครอบครัวแตกแยก ไม่อบอุ่น เพราะว่าคนประพฤติดีในศีล เพราะฉะนั้นธรรมในข้อกามสังวรเราจะได้ยินข่าวบ่อย บางครั้งสามีไปทำงานที่อื่น กลับมาภรรยาไปอยู่กับคนอื่น ก่อให้เกิดปัญหา การทะเลาะ วิวาท บางรายถึงกับฆ่ากันตายก็มี

๔. สัจจะ คือ การพูดความจริง ความจริงใจ ไม่หักรานประโยชน์ผู้อื่น พูดอย่างไรทำอย่างนั้น เช่นนักการเมืองตอนหาเสียงได้กำหนดนโยบายไว้อย่างไร เมื่อได้รับการเลือกตั้งแล้ว ได้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ สมัยหน้ามีการเลือกตั้งก็จะได้รับการเลือกตั้งอีก

๕. สติสัมปชัญญะ คือ ความระลึกได้และความรู้ตัว พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ชัดเจนเลยว่า สติ คือ ความระลึกได้ สัมปชัญญะ คือ ความรู้ตัว ถ้าคนเราขาดสติ ขาดสัมปชัญญะแล้วประกอบกิจการงานอะไรก็แล้วแต่จะสำเร็จโดยยาก (เรื่องเล่าครอบครัวน้องการ์ตูน)

การพัฒนาองค์กรต้องใช้หลัก ๔ ป. ประกอบด้วย

๑. **ป. ปลุก** หมายถึง การปลุกให้เกิดความรัก ความศรัทธา ปลุกจิตสำนึกให้ข้าราชการ พนักงานมีความรักในการงาน รักในงานที่ทำ ตลอดถึงสถาบัน ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ตลอดจนองค์กรของเรา ที่ที่เราอยู่อาศัย ปลุกให้เกิดศรัทธา เมื่อเราทำงานเพื่องานแล้วงานจตุรมุขหมายคือให้ งานออกมาดี งานจะสำเร็จออกมาดี หากเราทำงานเพื่อเงินจะเหนื่อย การทำงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มองว่าเป็นงานที่เสียสละ เป็นจิตอาสาทำงานเพื่อประชาชน

๒. **ป. ปลด** หมายถึง ปลดความทุกข์ เข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร ในทุก ๆ องค์กรล้วนแต่มีปัญหาทั้งนั้น ไม่มากก็น้อย แต่ผู้นำองค์กรต้องมีวิธีแก้ปัญหาในองค์กรให้องค์กรการเดินไปได้

๓. **ป. ปรับ** หมายถึง ปรับความเข้าใจมิให้เกิดการขัดแย้ง ป้องกันเหตุขัดแย้ง แยกแยก ร้าวฉานภายในองค์กร เมื่อเกิดเหตุต้องรีบปรับความเข้าใจ อย่าให้มันลุกลามจนเป็นเรื่องใหญ่โต

๔. **ป. เปลี่ยน** หมายถึง มุ่งพัฒนาจากความล้มเหลว ให้พัฒนาให้ก้าวหน้า เพื่อประโยชน์ของประชาชนในชุมชน

ธรรมของผู้บริหารหรือผู้นำ มี ๓ ประการ

๑. **จักกฺมา** คือ การมองการไกล เก่งคิด เก่งวางแผน ต้องสามารถวางแผนและฉลาด ในการใช้คน ชำนาญในการใช้ความคิด

๒. **วิธฺโร** คือ เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เก่งงาน จัดการดี บริหารจัดการดี

๓. **นิสฺสยสัมฺปนฺโน** คือ มีมนุษยสัมพันธ์ดี นิสัยดี มีความซื่อสัตย์ สุจริต ต้องผูกใจคน ไว้ด้วยความชำนาญด้านมนุษยสัมพันธ์ (เรื่องเล่าเรือนายซื่อสัตย์ เรือความสุข เรือยศตำแหน่ง เรือแข่งขัน และเรือผู้เฒ่าแห่งการเวลา)

การทำงานในองค์กรต้องมีธรรมเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เช่น สังคหวัตถุ ๔ ประกอบด้วย

๑. **ทาน** คือ การรู้จักให้ รู้จักเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือด้วยการแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่นที่ควรให้ ตลอดจนให้ปัญญา ให้สติเตือนใจ ให้ความรู้ และศิลปวิทยารวมไปถึงการให้อภัยแก่ผู้อื่น ทำให้สังคมอยู่กันอย่างมีความสุข เพราะการช่วยเหลือซึ่งกันละกัน (เรื่องเล่าให้คือได้ มีพ่อลูกคู่หนึ่งอยู่บ้าน ที่บ้านมี ต้นมะม่วง วันหนึ่งเด็กน้อยได้วิ่งไปบอกพ่อว่า “พ่อครับคนข้างบ้านขโมยมะม่วงที่บ้านเรา” พ่อถามกลับไปว่า “มะม่วงเหลืออีกหลายลูกไหม” ลูกชายตอบว่า “มีอีกหลายลูกครับ” พ่อจึงบอกให้ลูกไปเก็บมะม่วงมาให้พ่อ สัก ๗ ลูก เอาลูกสุก ๆ ใหญ่ ๆ ลูกชายจึงได้เก็บมะม่วงมา ๗ ลูก เมื่อได้มะม่วงมาแล้วพ่อทำกระเช้าอย่างดีใส่ มะม่วงไป ๗ ลูก แล้วจูงมือลูกชายไปบ้านใกล้เคียงที่ขโมยมะม่วง เมื่อไปถึงหน้าบ้านได้กดกริ่งเรียกเจ้าของบ้าน มีชายกลางคนมาเปิดประตู พ่อจึงได้บอกว่า “ผมอยู่บ้านข้าง ๆ ครับ เป็นเพื่อนบ้านเอามะม่วงมาฝาก ถ้ามีอะไร จะได้ช่วยเหลือกัน ได้ฟังพากันนะครับ” เมื่อชายกลางคนทำสีหน้าเหมือนทำความผิดไว้ ก็รับมะม่วงในกระเช้า นั้นไป และบอกให้รอก่อน แล้วหายเข้าไปในบ้าน และออกมาพร้อมตะกร้าในตะกร้ามีไข่ไก่เต็มตะกร้า และได้บอกว่า “เค้าได้เลี้ยงไข่ไก่ไว้เยอะ ไข่ไก่ในตะกร้านี้ทดแทนน้ำใจ ที่เอามะม่วงมาแบ่งปันให้ เมื่อพ่อได้ไข่ไก่แล้ว ได้จูงมือลูกกลับบ้าน กลับมาถึงบ้านลูกก็สงสัยว่าทำไมพ่อต้องเอามะม่วงไปให้ข้างบ้านด้วย ทำไมไม่ทวงมะม่วง ของเราที่เขาเอาไป พ่อก็บอกลูกว่า “การที่เราเอามะม่วงไปให้เค้า เป็นการผูกน้ำใจ ถ้าเราไปทวงมะม่วง เรา อาจจะได้มะม่วงกลับคืนกลับมา แต่อาจเกิดการทะเลาะวิวาท อาจจะเสียเพื่อนบ้าน การที่เราเอามะม่วงไปให้ เพื่อนบ้าน เราได้น้ำใจเค้า เราได้ไข่ไก่เค้าตะกร้าหนึ่ง มะม่วงของเรามีมากมาย ก็แบ่งปันให้เค้าไป เราก็จะได้ เพื่อนบ้านที่ดี มีอะไรก็จะช่วยเหลือกัน” ให้คือได้)

๒. ปิยวาจา คือ ปราศรัยด้วยถ้อยคำสุภาพอ่อนหวาน ไพเราะ การพูดจាន่ารัก ให้กำลังใจ การพูดจาด้วยถ้อยคำที่ดี ชี้แจงในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทำให้เกิดความพอใจแก่ผู้ได้ยินได้ฟัง ก่อให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เราอยู่ในองค์กรเดียวกันพูดกันด้วยวาจาที่สุภาพ พูดกันด้วยถ้อยคำที่มีน้ำใจต่อกัน ผูกมิตรกันได้

๓. อັถจริยา คือ การประพฤติตนให้เป็นประโยชน์ตน ประโยชน์ท่าน การบำเพ็ญให้เป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้อื่น เป็นการปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน มีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นโดยไม่หวังผลตอบแทน ด้วยกำลังความคิด กำลังกาย และกำลังทรัพย์ การทำตนให้เป็นประโยชน์เท่าที่จะทำได้ เช่น ส่งเสริมจริยธรรม ส่งเสริมให้ผู้อื่นได้รับสิ่งที่ดี การช่วยเหลือผู้อื่นจะทำให้หมู่คณะ สังคม และประเทศชาติมีความก้าวหน้า ได้รับความสำเร็จในสิ่งต่าง ๆ เป็นอย่างดี

๔. สมานัตตตา คือ ความมีตนเสมอ ไม่ถือตน ไม่ถือตนทะนงศักดิ์ การปฏิบัติตนเสมอต้นเสมอปลาย การทำตัวให้เข้ากันได้ เป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน ไม่เอาเปรียบ ร่วมเผชิญ และแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์สุขร่วมกัน ไม่ถือเราถือเขา รู้จักผูกมิตรกับผู้อื่น

เราทุกคนที่อยู่ที่นี่ ถือว่าเป็นผู้ที่มีบุญญาธิการได้มาเกิด ถ้าเราไม่มีบุญอาจจะไปเกิดในประเทศที่มีสงคราม ซึ่งจะมานั่งฟังธรรมอยู่แบบนี้ไม่ได้ ไม่ได้มานั่งสะสมบุญอยู่แบบนี้ แต่เราได้เกิดอยู่ในประเทศไทย ประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ ประเทศที่หลาย ๆ ประเทศอิจฉา เพราะประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงดูแลประชาราษฎร์มาตลอด และประเทศไทยไม่ได้อยู่ในเส้นทางมรสุม เช่น พายุทอร์นาโด พายุเฮอริเคน หรือว่าแผ่นดินไหว ประเทศเวียดนามมีความอิจฉาในประเทศไทย เพราะประเทศไทยเป็นประเทศ อุ้งข้าวอุ้งน้ำ เนื่องจากเราส่งอาหารไปขายทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็อาหารทะเล เช่น ปลากระป๋อง เราส่งออกไปขายต่างประเทศทั่วโลก หลายนี่ห้อมมาก ๆ ผลไม้ก็มี ข้าวเราก็ปลูกเอง เราจึงมีความอุดมสมบูรณ์ นายวลาดีเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย รักพระมหากษัตริย์ประเทศไทยมาก เมื่อก่อนประเทศสหพันธรัฐรัสเซียปลูกข้าวไม่ได้ เนื่องจากดินประเทศเค้าไม่มี ไม่สามารถปลูกข้าวได้ ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ได้เสด็จไปประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย และไปแนะนำการปรับปรุงสภาพดิน และสอนการปลูกข้าว ปัจจุบันนี้ประเทศสหพันธรัฐรัสเซีย ปลูกข้าวเองได้ เค้าจึงมีความเคารพและรักในหลวงของประเทศไทยมาก ๆ

การฟังธรรม ถือว่าได้บุญ บุญเข้าทางหู บุญเข้าทางตา บุญภาวนาเข้าทางลมใจ บุญกราบ บุญไหว้เข้าทางฝ่ามือ วันนี้ถือว่าได้บุญกันทุกคน ทุกคนถือว่าเป็นคนที่มีบุญ มีมากมีน้อยก็แล้วแต่ละคน พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงได้ตรัสไว้ว่าคนนั้น มี ๔ ประเภท ประกอบด้วย

ประเภทที่ ๑ มีตมามีตไป คือ คนที่เกิดมาในครอบครัวที่ยากจน เมื่อเกิดมาในครอบครัวที่ยากจนแล้วไม่มีความเพียร ไม่ศึกษาหาความรู้ ประพฤติตนในทางต่ำ ก่อกรรมไม่ดี เสพยาเสพติด คบเพื่อนชั่วมือบายมุข แก่ตัวไปเกิดไข่ได้เจ็บ เมื่อตายไปแล้วก็ไปอยู่อบายมุขทั้ง ๔ คือ นรก เปรต อสุรกาย เดรัจฉาน

ประเภทที่ ๒ มีตมาสว่างไป คือ คนที่เกิดมาในครอบครัวที่ยากจน ฐานะไม่ค่อยดี แต่มีความพยายามขวนขวายแสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพสุจริต สร้างเนื้อ สร้างตัว สร้างหลักฐาน จนร่ำรวย สังเกตได้จากเจ้าสัวหลายคนที่มาจากประเทศจีนตอนนมาเพียงเสื้อผืนหมอนใบ ปัจจุบันนี้เป็นเจ้าสัวเป็นเศรษฐีรวยเป็นอันดับต้น ๆ ของประเทศ เพราะเค้ามีความขวนขวายหาความรู้ ประกอบอาชีพสุจริต สร้างตัวจนร่ำรวย และยังมีความขยันทำบุญกุศล สร้างศาลา สร้างโบสถ์ สร้างกุฏิ เป็นการเพิ่มบุญกุศลให้กับตนเอง

/ประเภทที่ ๓ ...

ประเภทที่ ๓ สว่างมามีดไป คือ คนที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย มีทรัพย์สินสมบัติ แต่ใช้ชีวิตไม่ถูกต้อง เสพยาเสพติด คบเพื่อนชั่ว มือบายมุข คลุกคลีกับเพื่อนชั่ว ฝืนนั้งเข้าสิง ฝึสุราพาไป ทำให้ทรัพย์สินสมบัติหมดลงไป

ประเภทที่ ๔ สว่างมาสว่างไป คือ คนที่เกิดมาในครอบครัวที่มีฐานะร่ำรวย มีทรัพย์สินสมบัติ และเกิดมาแล้ว ไม่อยู่เฉย รู้จักหา รู้จักเก็บ รู้จักใช้ มันทำบุญกุศล สร้างหลักสร้างฐานต่อยอดธุรกิจไปเรื่อย ๆ

คน ๔ ประเภทนี้ พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ คนเราเลือกเกิดไม่ได้แต่เราเลือกที่จะดำเนินชีวิตได้ ให้ใคร่ครวญเอาว่าในคน ๔ ประเภทนี้ เราจะเป็นคนประเภทไหน

“หลักธรรมมาภิบาล” ในการทำงานในองค์กรจะต้องยึดหลักธรรมมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วย ๖ หลักการ ดังนี้

๑. หลักนิติธรรม คือ การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงการ ไม่เลือกปฏิบัติ การไม่ทำตามอำเภอใจ การไม่ละเมิดกฎหมาย และการไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ประกอบการงานใดไปแล้วจะได้ไม่ผิดพลาด

๒. หลักคุณธรรม คือ การยึดมั่น ถือมั่นในคุณธรรมความดีงาม ความถูกต้องตามทำนองคลองธรรมรวมถึงมีความซื่อสัตย์จริงใจ และยึดมั่นในความสุจริตคุณธรรมเป็นแนวทางที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต ทั้งความประพฤติและจิตใจซึ่งแต่ละสังคมกำหนดและยอมรับปฏิบัติกัน เช่น ซื่อสัตย์ อดทน เมตตา กรุณา เสียสละ มีวินัย มีคุณธรรมในการประกอบกิจการงาน

๓. หลักความโปร่งใส คือ ความถูกต้อง ชัดเจน ปฏิบัติตามหลักการที่ควรจะเป็น รวมถึงการสร้างควมไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องได้ รวมทั้งการให้ และรับข้อมูลที่เป็นจริงตรงไปตรงมาทันเวลาในระดับกิจการ มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

๔. หลักการมีส่วนร่วม คือ การให้โอกาสบุคคลที่เกี่ยวข้อง ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญรวมทั้งการเปิดรับฟังความคิดเห็น เพื่อรับคำแนะนำมาร่วมวางแผน และปฏิบัติ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระดับสังคม ซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลากหลายและมีความคิดเห็น ที่แตกต่างกัน หลักการมีส่วนร่วมจะช่วยเหลือประสานความคิดเห็นหรือความต้องการที่แตกต่างกัน เพื่ออยู่บนพื้นฐานโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

๕. หลักความรับผิดชอบ คือ ความรับผิดชอบในงานของตน ความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง รวมถึงการตระหนักและสำนึกในสิทธิและหน้าที่

๖. หลักความคุ้มค่า คือ การบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระดับบุคคล ความคุ้มค่าเทียบเคียงได้กับความประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า ในระดับกิจการ คือ การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดหรือเกิดมูลค่ามากที่สุด

การทำงานในองค์กรเดียวกัน เราต้องมีความสามัคคี รักกันเหมือนพี่ ตักกันเหมือนน้อง มีความปรองดองกัน ประสานให้เกิดความกลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

การมีเมตตาธรรม เปรียบเหมือนน้ำ ๔ ประเภท ประกอบด้วย

๑. น้ำมีปกติชุ่มเย็น เปรียบดังเวลาที่เราร้อนแล้วไปอาบน้ำ เราจะได้ความสดชื่น ชุ่มเย็น เวลาไปน้ำตกรั้งใกล้ ๆ น้ำตก เราจะได้รับไอเย็นจากน้ำตก

๒. น้ำมีปกติรวมตัวกันเป็นมิตร ดังที่เคำบอกกันว่าความกลมเกลียวเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ความสมานฉันท์ของบุคคลในองค์กรจะอุบัติขึ้นได้ด้วยแต่ละคนแต่ละท่านมีความเมตตา ปราณีต่อกัน มีความบริสุทธิ์จริงใจ ไม่มองกันในแง่ร้าย เรียกว่ามีระเบียบวินัย มีหัวใจพระพรหม นิยมสามัคคี มีความเสียสละลดมานะทิฐิ ดังคำกลอนที่ว่า “มองโลกในด้านดีมีผล เห็นคนอื่นดีมีค่า ปลุกใจให้เกิดศรัทธา ตั้งหน้าทำดีมีคุณ มองโลกด้านร้ายกลายเป็นภัย ใจรับแต่เรื่องเคืองชุ่น เหนื่อยหน่ายเลิกสร้างทางบุญ ชีพุ่นวายแท้แน่เอย” ความผิดพลาดพรังไปในอดีตก็ให้รู้จักให้อภัยกัน เพราะถ้าไม่มีการให้อภัยกัน และไม่คิดจะลืมซึ่งความหลัง จะหาความสามัคคียากลำบาก ความพลาดพลั้งย่อมมีที่ทุกคน คนเราเป็นมนุษย์ย่อมมีการทำผิดพลาด แต่เราต้องปรับปรุงแก้ไข ไม่กระทำให้ซ้ำรอยเก่า

๓. น้ำมีปกติเที่ยงธรรม ด้วยความยุติธรรม น้ำเมื่อเราใส่ภาชนะ เช่น แก้ว เวลาที่เราเอียงแก้ว น้ำจะไม่เอียงตามไป มันจะเป็นปกติเที่ยงอยู่เช่นนั้น อุปมาเหมือนจิตใจของบุคคลที่มีความยุติธรรม มีความเที่ยงธรรม แม้บางครั้งจะถูกกระทบด้วยโลกกระทำ ๘ ประการ ซึ่งประกอบด้วย ๑. มีลาภ ๒. เสื่อมลาภ ๓. มียศ ๔. เสื่อมยศ ๕. มีสรรเสริญ ๖. มีนินทา ๗. มีสุข ๘. มีทุกข์ พระพุทธองค์ได้กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า คนเราเกิดมาไม่พ้นค่านินทา มีสรรเสริญ เพราะฉะนั้นเราอย่าไปตกหลุมอยู่ในโลกกระทำ อย่าไปเอนเอียงอย่างไปหัวนไหว อยู่ในกระแสของโลกกระทำ

๔. น้ำมีปกติพองตัวเข้ากับภาชนะได้ทุกแบบ การปรับตัวเข้ากับสังคมได้ทุกระดับชั้น ด้วยเป็นคนที่มีอัธยาศัยไม่แข็งกระด้าง เป็นผู้ปราศจากมานะทิฐิ ธรรมชาติของน้ำจะนำภาชนะสิ่งใดไปใสบรรจก็จะเป็นสิ่งนั้น อุปมาเหมือนบุคคลรู้จักในการ ในสถานที่ ในเหตุ ในผล ในชุมชน ไม่เย่อหยิ่ง หรือมานะแข็งกระด้าง หรือกระด้างทางจิต

ธรรมจากธรรมชาติประเด็นที่พูดถึงนี้ ชี้ให้เห็นถึงให้บุคคลปรับตัว ปรับใจ แก้ไขพฤติกรรมตนให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ไม่เป็นคนขวางโลก จนถึงคนรกโลก เพราะฉะนั้นขอให้ท่านทั้งหลายมีสติ ดำเนินชีวิตด้วยมีสติ ปัญญา สติ คือ รอบคอบ ปัญญา คือ รอบรู้ ดังพระบาลีว่า “นิสสมม กรณฺเ เสยโย” (อ่านว่า นิด-สัม-มะ กะ-ระ -นัง เสยโย) ใคร่ครวญไว้ก่อนจึงทำดีกว่า ให้มีสติรอบคอบ ตรวจสอบให้เรียบร้อย จะได้ไม่ผิดพลาด หรืออาจผิดพลาดก็สามารถแก้ไขได้ทัน สติเป็นตัวกัน ปัญญาเป็นตัวแก้ ดังท่านกล่าวเอาไว้ว่า รู้เท่าเอาไว้กัน รู้ทันเอาไว้แก้ ถ้ารู้ไม่เท่าไม่ทัน จะหมดทางกันทางแก้ บุคคลผู้ไม่ใคร่ครวญอาจจะต้องคร่ำครวญในภายหน้า จงทำทุกอย่างในทางที่ชอบ อย่าประกอบในสิ่งที่ผิด จงชำระจิตของเราให้บริสุทธิ์สะอาด จงใช้ปัญญาความสามารถคุ้มครองตน แล้วทุกท่านจะเป็นบุคคลอันธรรมจะคุ้มครองแล้ว ในการทุกสถาน ในกาลทุกเมื่อ องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ตรัสปัจฉิมโอวาท ก่อนที่พระองค์จะเสด็จดับขันธปรินิพาน ไว้ว่า “หันทะทานิ ภิกขเว อามันตะยามิ โว วะยะธัมมา สังขารา อัปมาเทนะ สัมปาเทถะ” “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พระตถาคตขอเตือนท่านทั้งหลายว่า สังขารทั้งหลายมีความเสื่อมเป็นธรรมดา พวกเธอจงทำความไม่ประมาทให้ถึงพร้อมเถอะ” ความไม่ประมาทในที่นี้พระองค์ตรัสก็คือ สรูปก็คือการไม่ประมาท

การประมาทมี ๗ ประการ ประกอบด้วย

๑. ความไม่ประมาทในวัย
๒. ความไม่ประมาทในชีวิต
๓. ความไม่ประมาทในจิตสังขาร
๔. ความไม่ประมาทในหน้าที่การงาน

/๕. ความไม่ประมาท ...

๕. ความไม่ประมาทในการตอบแทนคุณ
๖. ความไม่ประมาทในบุญกุศล
๗. ความไม่ประมาทในการประคองจิต

ความไม่ประมาทในวัย คือ เราอย่าคิดว่าเรามีวัยยังน้อยอยู่ยังไม่ต้องทำความดี ยังไม่ต้องทำบุญกุศล เราคิดผิดเพราะเวลาและวาระมีได้มีไว้คอยใคร เรือ เมลล์ และรถไฟ ก็ต้องไปตามเวลา ไอ้เอ๋และอี๊ดอาด มักจะพลาดปรารถนา พลาดแล้วจะโศกา อนิจจาเราซ้ำเอง ชีวิตเราทุกคนล้วนหนีแก้มไม่ได้ ทุกคนล้วนต้องไปสู่ความตาย ต้องจากไกลของรัก ต้องเป็นไปตามหลักของกรรม คนเราจึงต้องคิดให้เป็นคิดให้ถูก คิดแต่เรื่องที่ดี พูดแต่เรื่องที่ดี ทำแต่เรื่องดี ๆ ดังวลีที่ว่า อยู่คนเดียวให้ระวังยิ่งความคิด อยู่กับมิตรให้ระวังยิ่งคำขาน

ท่านสอนไว้ให้อย่า ๔ ปฏิบัติตามอย่า ๔ แล้วจะมีความสุข อย่า ๔ อันประกอบด้วย

๑. **อย่าจ้องจับผิด** เราทำงานอยู่ในองค์กรอย่าจ้องแต่จับผิดคนอื่น ให้ดูความผิดพลาดของเราก่อน ดูว่าเราทำงานของเราให้ดี ไม่ต้องไปคอยจับผิด ฝ่าจับผิดคนอื่น
๒. **อย่าริษยา** เราไม่ต้องไปอิจฉา ริษยาคนอื่น บางคนเค้าได้ดีกว่าเรา เรายังตั้งใจทำงานของเรา สักวันหนึ่งเราก็จะต้องได้ดี
๓. **อย่ามานะทิฐิ** ให้ลดมานะทิฐิลงไป ไม่ต้องทะนงตัว ถือองค์ทะนงศักดิ์ว่าเราเป็นผู้วิเศษ ลดมานะทิฐิเราก็จะอยู่กันได้อย่างสงบสุข
๔. **อย่าอคติ** ไม่มีอคติต่อกัน ไม่อคติเพราะเกลียดชัง อคติเพราะไม่ชอบ เพราะไม่รัก

บุคคลจะดีจะเสียอยู่ที่หน้าที่ หน้าที่มี ๒ อย่าง คือ

๑. **หน้าที่** ที่ได้เป็นเอง เช่น การเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นบุตร เป็นธิดา เป็นปู่ เป็นย่า เป็นตา เป็นยาย
๒. **หน้าที่ที่ได้มาโดยการแต่งตั้ง** เช่น เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะฉะนั้น เมื่อเราได้รับหน้าที่แล้วหากเป็นไม่เป็นหรือเป็นแล้วเป็นไม่ดีก็จะเกิดความเสียหายต่อหน้าที่ ดังคำที่ว่า “รู้หน้าที่ มีหน้าที่ ปฏิบัติหน้าที่ รับผิดชอบต่อหน้าที่ จะมีศักดิ์ศรีทั้งทางโลกและทางธรรม” ประการสำคัญมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อหน้าที่ คำว่ารับผิดชอบคือ ชอบก็ต้องรับ ผิดก็ต้องรับ ไม่เอาดีใส่ตัวแต่โยนชั่วให้คนอื่น และให้ทุกท่านจงภูมิใจเถอะว่าเราได้ปฏิบัติหน้าที่ จงตระหนักว่าเราทำงานเหนื่อย เพราะได้ทำหน้าที่ ดีกว่าเสียใจเพราะไม่มีหน้าที่ที่จะทำ ดังบาลีที่ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลจะเป็นคนเลวเพราะชาติกำเนิดก็หาไม่ เป็นผู้ประเสริฐเพราะชาติกำเนิดก็หาไม่ แต่เป็นคนเลวเพราะการกระทำ เป็นผู้ประเสริฐก็เพราะการกระทำ จะเป็นคนดีงามได้ก็เพราะการกระทำ

ท้ายที่สุด เชิญพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณฯ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ตอนหนึ่งว่า “งานราชการนั้น คือ งานของแผ่นดิน มีผลเกี่ยวเนื่องโดยตรงถึงประโยชน์ของประเทศชาติ และประชาชนทุกคน ดังนั้น ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดิน จึงต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนให้ถ่องแท้ แล้วร่วมกันคิดร่วมกันทำด้วยความอดุสาหะ เสียสละ และด้วยความสุจริตจริงใจ โดยถือประโยชน์ที่จะเกิดจากงานเป็นหลักใหญ่ งานของแผ่นดินทุกส่วน จักได้ดำเนิน ก้าวหน้าไปพร้อมกัน และสำเร็จประโยชน์ที่พึงประสงค์ คือยังความเจริญมั่นคงให้แก่อปประเทศชาติและประชาชนได้แท้จริงและยั่งยืนตลอดไป”